

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради

від 28 серпня 2020 р.

№ 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Шоломківського ЗЗСО І-ІІІ ст.

Лариса Стець

28 серпня 2020 р.

М. П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ШОЛОМКІВСЬКОГО ЗАКЛАДУ

ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І-ІІІ ступенів

Овруцької міської ради Житомирської області

на 2020/2021 навчальний рік

2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до освітньої програми

Шоломківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів

(назва закладу освіти)

Шоломківський ЗЗСО I-III ступенів належить до комунальної власності Овруцької міської ОТГ Житомирської області. Основна діяльність закладу спрямована на створення умов для реалізації державної політики в сфері освіти, виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Указів Президента України, постановами КМУ, Концепції Нової української школи та інших законодавчих та нормативно-правових документів із питань виконання законодавства України в галузі «Освіта», рішеннями органів місцевої влади. Головне завдання закладу освіти - навчити дітей як знання і навички втілювати в життя. Тому для освітнього процесу в закладі створено відповідні умови:

- заклад освіти як острівки безпеки, творчості і розвитку здібностей кожної дитини;
- розвиток креативності і творчості кожного педагога;
- заклад співпраці, розуміння, спокою для батьків.

З метою реалізації головного завдання закладу освіти на 2020/2021 навчальний рік розроблено освітню програму.

1. Мета освітньої програми:

- реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);
- забезпечення діяльній спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;
- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;
- наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;
- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

2. Нормативно-правове забезпечення:

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87;
- Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462;
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений Постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392;
- Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607;

- Постанова КМУ № 588 від 9 серпня 2017 року «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»;
- Лист ІМЗО від 27.07.2020 № 22.1/10-1495 "Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2020/2021 н. р."
- Лист МОН України від 05 серпня 2020 р. № 1/9-420. "Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році"
- Лист МОН України від 22.07.2019 №1/9-471 "Щодо окремих питань переведення учнів закладу загальної середньої освіти до наступного класу"
- Лист МОН України №1/9-385 від 20.07.2020 "Деякі питання організації виховного процесу у 2020/2021 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок"
- Указ Президента України №31/2020 "Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні"
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 року № 407;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко 1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від від 08.10.2019 №1272;
- Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом МОН від 08.10.2019 №1273;
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405;
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 року № 408(зі змінами від 28.11.2019 № 1493 та від 31.03.2020 № 464) ;
- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОН України від 12.06.2018 року № 627;

3. Термін реалізації: 2020—2021 н. р.

4. Структура програми:

- 1 розділ** - початкова освіта,
- 2 розділ** - базова середня освіта,
- 3 розділ** - профільна середня освіта.
- 4 розділ** -освіта дітей з ООП.

Кожна з них визначає:

1. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.
2. Очікувані результати навчання учнів.
3. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

5. Напрямки реалізації.

Згідно з чинним законодавством організувати освітній процес відповідно до рівнів типових освітніх програм трьох ступенів навчання:

I ступінь - початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь - базова середня освіта тривалістю п'ять років;

III ступінь - профільна середня освіта тривалістю три роки.

1. При реалізації освітньої програми забезпечити:

- логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;
- використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;
- науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;
- профільне спрямування навчання в старшій школі, що сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечення якісної його реалізації;
- роботу з обдарованими дітьми;
- навчання дітей з особливими освітніми потребами.

2. Здійснити навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими МОН України.

3. Спрямувати освітній процес на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. Запровадити в освітній процес закладу освіти сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

5. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформувати варіативну складову навчального плану, спрямувати її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

6. Реалізувати навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Забезпечити профільне навчання старшої школи за рахунок введення профільного предмета «Історія».

8. Врахувати вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

9. Створити умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

6. Контроль і корекція:

- навчально-методичне забезпечення програми;
- матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу;
- якість проведення уроків та позакласних заходів;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- контроль виконання навчальних планів та освітньої програми;
- моніторинг соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- підвищення фахового кваліфікаційного рівня педпрацівників;
- організація дистанційного навчання (за умов карантину).

7. Принципи реалізації освітньої програми:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
  - розвиток інклюзивного освітнього середовища;
  - забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
  - науковий характер освіти;
  - цілісність і наступність системи освіти;
  - прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
  - відповідальність і підзвітність закладів освіти перед громадами;
  - інтеграція з ринком праці;
  - нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
    - свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
    - гуманізм;
    - демократизм;
    - єдність навчання, виховання та розвитку;
    - виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
    - формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
    - формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
    - формування громадянської культури та культури демократії;
    - формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
    - невторчання політичних партій в освітній процес;
    - невторчання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

РОЗДІЛ 1

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Освітня програма Шоломківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів **I ступеня (початкова освіта)** розроблена на виконання Закону України «Про освіту», наказів МОН України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», від 08.10.2019 №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1 -2 класів закладів загальної середньої освіти»; від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»; постанови КМ України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (для 1-2 класів) та постанови КМ України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (для 3-4 класів).

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли - 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Типові освітні програми для 1-2 класів та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- екологічна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів (додатки 1-3);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення та в якій передбачено додаткові години на вивчення курсів за вибором, індивідуальні та групові заняття.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" не більше 30 учнів.

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ МОН України від 20.02.2002 р. № 128).

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі - 35 хвилин, у 2-4 класах - 40 хвилин.

Відповідно до постанови КМ України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова викладання українська.

1-3 класи (за проектом «Нова українська школа»)

Навчальний план для 1-3 класів на 2020/2021 навчальний рік складено відповідно до робочого навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, розробленого на підставі типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом О.Я.Савченко (накази МОН України від 08.10.2019 №1272; № 1273):

- здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;
- встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання;
- визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою КМ України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Мовно-літературна освітня галузь включає предмети «Українська мова», «Іноземна мова».

Математична галузь реалізується через окремий предмет "Математика".

Фізкультурна освітня галузь реалізується предметом "Фізична культура".

Мистецька галузь реалізується інтегрованим предметом "Мистецтво".

Відповідно до Державного стандарту, затвердженого в 2018 році, у 1-2 класах відбувається інтеграція семи освітніх галузей в один предмет "Я досліджую світ". Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична - 1; природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна, громадянська та історична - разом 4 години.

На розширення спектра пізнання дитини, формування цілісного сприйняття світу спрямована варіативна складова навчального плану, введено індивідуальні консультації та групові заняття.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Зміст навчання», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Зміст навчання» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досягаються через використання інтерактивних форм і методів навчання - дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку. Освітні програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для них тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Типовий навчальний план

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень		
		1 кл.	2 кл.	Разом
Інваріантний складник				
Мовно-літературна, у тому числі		9	10	19
Українська мова і література		7	7	
Іноземна мова		2	3	
Математична		4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	2	3
Інформатична				
Мистецька		2	2	4
Фізкультурна*		3	3	6
Усього		22	24	46
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		23	25	48
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	42/1470

Типовий навчальний план

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень		
		3 кл.	4 кл.	Разом
Інваріантний складник				
Мовно-літературна, у тому числі		10	10	20
Українська мова і література		7	7	
Іноземна мова		3	3	
Математична		5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	1	4
Інформатична		1	1	
Мистецька		2	2	4
Фізкультурна*		3	3	6
Усього		25	25	50
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	26	52
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

4 клас:

Відповідно до наказу МОНУ від 20.04.2018 р. № 407 закладом освіти визначено загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3 - 4-х класів - 1820 годин/навчальний рік для 4 класу - 910 годин/навчальний рік.

На підставі цього наказу навчання в 4 класі здійснюється за навчальним планом початкової школи з українською мовою навчання .

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальному плані реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Мішечне мистецтво".

£ ф Типовий навчальний план

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	28
	Іноземна мова	2	2	2	7
Математика	Математика	4	4	4	16
Природознавство	Природознавство	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	4
		1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	4
	Інформатика	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	4
	Фізична культура**	3	3	3	12
Усього		20+3	21+3	21+3	80+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	8
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25	26	26	100

Варіативна складова навчальних планів початкової школи використовується на проведення індивідуальних консультацій та групових занять. Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовані відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій з таких варіативних модулів:

- Вправи для формування культури рухів з елементами гімнастики;
- Вправи для оволодіння навичками пересувань;
- Вправи для опанування навичками володіння м'ячем;
- Стрибкові вправи;
- Ігри для активного відпочинку;
- Вправи для розвитку фізичних якостей.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності - Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН, обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради закладу;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності - для учнів по-чаткової школи створюється цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики та іноземної мови учні можуть використовувати можливості спеціалізованих кабінетів старшої школи;

якість проведення навчальних занять - за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи С.І.Башинська, яка опікується:

оновленням методичної бази освітньої діяльності;

контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;

моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднені на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Розроблено програму шкільного моніторингу внутрішнього забезпечення якості освіти, яка включає такі компоненти:

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
1	2	3	4
Усього педагогічних працівників	4	5	125%
з них:			
мають відповідну освіту	4	5	125%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	-	-	-

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЯКІСНИЙ СКЛАД ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Клас	Назва предмета, клас	Прізвище, ініціали	Категорія, звання	Стаж роботи
	1	Могилевець Т.М.	Спеціаліст, старш.вчитель	28
	2	Заклюка В.С.	Перша категорія	24
	3	Вознюк М.В.	Спеціаліст	44
	4	Соботюк Г.І.	Спеціаліст	38
	Англійська мова	Рябченко С.В.	Перша категорія	25
	Англійська мова	Заяц О.М.	Перша категорія	21
	Інформатика	Савченко С.Ю.	Перша категорія	28
	Фізична культура	Леванчук С.П.	Спеціаліст	28

Перелік навчальних програм Нової української школи І ступеня

(накази МОН України від 08.10.2019 № 1272; № 1273)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма під керівництвом О.Я.Савченко

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня

(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)

№ п/п	Назва навчальної програми
2.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
3.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класів
4.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класи
5.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
11.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
12.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
13.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл

Підручники для 1-4 класу

Назва підручника	Клас	Автор
Українська мова Буквар ч.1	1	Захаршчук М.Д.
Математика	1	Листопад Н.П.
Я досліджую світ ч.1	1	Гшьберг Т.Г.
Я досліджую світ ч.2	1	Гшьберг Т.Г.
Я досліджую світ ч.2	1	Бібк Н.М.
Мистецтво	1	Масол Л.М.
Українська мова Буквар ч.2	1	Захаршчук М.Д.
Англійська мова	1	Карп'юк О.Д.
Математика	2	Листопад Н.П.
Мистецтво	2	Калыченко О.В.
Українська мова та читання ч.1	2	Пономарьова К.!
Українська мова та читання ч.2	2	Савченко О.Я.
Я досліджую світ ч.1	2	Бібк Н.М.
Я досліджую світ ч.2	2	Коршенко М.М.
Англійська мова	2	Карп'юк О.Д.
Українська мова та читання ч.1	3	Пономарьова К. І.
Українська мова та читання ч.2	3	Савченко О.Я.
Математика ч.1	3	Листопад Н.П.
Математика ч.2	3	Листопад Н.П.
Я досліджую світ ч.1	3	Гшьберг Т.Г.
Я досліджую світ ч.2	3	Гшьберг Т.Г.
Англійська мова	3	Карп'юк О.Д.
Мистецтво	3	Масол Л.М.
Математика	4	Богданович М.В.
Українська мова	4	Захаршчук М.Д.
Літературне читання	4	Савченко О.Я.
Інформатика	4	Ломаковська Г.В.
Англійська мова	4	Карп'юк О.Д.
Основи здоров'я	4	Бойченко Т.С.
Природознавство	4	Гшьберг Т.Г.
Музичне мистецтво	4	Лобода О.В.
Я у світі	4	Беденко М.В.
Образотворче мистецтво	4	Калыченко О.В.

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Загальні положення освітньої програми

II ступеня

Освітня програма Шоломківського ЗЗСО I-III ступенів для II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», наказу МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня" та постанови КМ України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма базової середньої освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН ;

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та тривалість і взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів - 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів - 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів - 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів - 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів - 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах II ступеня (далі -навчальний план) **таблиця 1 (5-7 класи), таблиця 2 (8,9 класи).**

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Мовою навчання у закладі є українська, тому за основу взято навчальний план для закладів з українською мовою навчання. За бажанням батьків у 8-9 класах вивчається російська мова, оскільки вона є офіційною мовою ЄС.

Варіативна складова навчального плану закладу враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

запровадження факультативів, курсів за вибором;

індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани II ступеня містять усі предмети інваріантної складової, передбачені таблицею 1 до типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405

В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му - інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

В рамках галузі «Мистецтво» у закладі викладаються окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу МОН України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови КМ України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; бу-</p>

	компетентності у природничих науках і технологіях	<p>дувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага</p>

		до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально-предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізь на лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Ж
^ Таблица 1

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33

Всього (без урахування поділу класів на групи)	28+3	31+3	32+3	33+3	33+3
---	------	------	------	------	------

Таблиця 2

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в

експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, кон-сультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у школі II ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності - Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН, (для 5,6,7 класів обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради);

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності - учні базової школи навчаються за кабінетною системою; предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;;

якість проведення навчальних занять - за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи С.І.Башинська, яка опікується:

оновленням методичної бази освітньої діяльності;

контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;

моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. Згідно заяв батьків та за рекомендаціями Житомирської ОПМПК створено інклюзивний клас: **6.** Шкільний соціально-психологічний центр за потреби надає послуги психолога, асистента вчителя.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднена на веб-сайті закладу.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план II ступеня, що конкретизує організацію освітнього процесу.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЯКІСНИЙ СКЛАД ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Клас	Назва предмета, клас	Прізвище, ініціали	Категорія, звання	Стаж роботи
1.	Українська мова і література	Леванчук О.Ф.	Вища категорія, старш.вчитель	21
2.	Українська мова і література	Лукашевич О.М.	Перша категорія	28
3.	Зарубіжна літ.	Барановська В.С.	Перша категорія	31
	Російська мова і зарубіжна літ.	Кот А.В.	Перша категорія	25
4.	Англійська мова	Рябченко С.В.	Перша категорія	25
5.	Англійська мова	Заяц О.М.	Перша категорія	25
6.	Історія	Стець Л.М.	Вища категорія, старш.вчитель	32
7.	Історія Правознавство	Павлущенко С.П.	Перша категорія	40
8.	Математика Інформатика	Ковтун В.М.	Друга категорія	8
9	Математика	Соботюк О.В.	Перша категорія	10
10	Географія	Невмержицька О.Ю.	Спеціаліст	6
11	Біологія	Башинська С.І.	Вища категорія, старш.вчитель	23
12	Фізика	Лавринович Т.М.	Вища категорія, старш.вчитель	30
13	Хімія	Ващук Є.О.	Перша категорія	24
14	Образотворче мистецтво	Кот А.В.	Перша категорія	25
15	Трудове навч., осн.здор., мист.	Швець М.А.	Перша категорія	20
16	Фізична культура	Прачук С.П.	Перша категорія	28
17	Музичне мистец.	Стецюк В.М.	Друга категорія	8

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
Усього педагогічних працівників	17	17	100%
з них:			
мають відповідну освіту	17	17	100%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	-		-

Підручники для 5-9 класів

Назва підручника	Клас	Автор
Українська мова	5	Заболотний В.В.
Українська література	5	Коваленко Л.Т.
Математика	5	Істер О.С.
Інформатика	5	Морзе Н.В.
Англійська мова	5	Карп'юк О.Д.
Природознавство	5	Коршевнік Т.В.
Основи здоров'я	5	Бойченко Т.Є.
Світова література	5	Волощук Є.В.
Образотворче мистецтво	5	Железняк С.М.
Історія України	5	Пометун О.І.
Трудове навчання	5	Сидоренко В.К.
Музичне мистецтво	5	Кондратова Л.Г.
Математика	6	Тарасенкова Н.А.
Українська мова	6	Глазова О.П.
Українська література	6	Коваленко Л.Т.
Інформатика	6	Коршунова О.В.
Англійська мова	6	Карп'юк О.Д.
Світова література	6	Волощук Є.В.
Всесвітня історія	6	Сорочинська Н. М.
Географія	6	Бойко В.М.
Основи здоров'я	6	Бойченко Т.Є.
Біологія	6	Костіков І.Ю.
Образотворче мистецтво	6	Калініченко О.В.
Музичне мистецтво	6	Масол Л.М.
Трудове навчання(д)	6	Сидоренко В.К.
Трудове навчання(х)	6	Сидоренко В.К.
Алгебра	7	Бевз Г.П.
Геометрія	7	Бевз Г.П.
Українська мова	7	Глазова О.П.

Українська література	7	Коваленко Л.Т.
Англійська мова	7	Карп'юк О.Д.
Основи здоров'я	7	Поліщук Н.М.
Інформатика	7	Казанцева О.П.
Музичне мистецтво	7	Масол Л.М.
Фізика	7	Сиротюк В.Д.
Хімія	7	Попель П.П.
Історія України	7	Гісем О.В.
Всесвітня історія	7	Пометун О.І.
Світова література	7	Волощук Є.В.
Образотворче мистецтво	7	Федун С.І.
Трудове навчання(д)	7	Ходзицька І.Ю.
Трудове навчання(х)	7	Терещук Б.М.
Біологія	7	Остапченко Л.І.
Географія	7	Бойко В.М.
Алгебра	8	Бевз Г.П.
Геометрія	8	Бевз Г.П.
Українська мова	8	Заболотний В.В.
Українська література	8	Коваленко Л.Т.
Світова література	8	Волощук Є.В.
Фізика	8	Бар'яхтар В.Г.
Інформатика	8	Ривкінд Й.Я.
Історія України	8	Гупан Н.М.
Всесвітня історія	8	Гісем О.В.
Російська мова	8	Баландіна Н.Ф.
Основи здоров'я	8	Поліщук Н.М.
Англійська мова	8	Карп'юк О.Д.
Хімія	8	Григорович О.В.
Біологія	8	Матяш Н.Ю.
Географія України	8	Топузов О.М.
Мистецтво	8	Кондратова Л.Г.
Трудове навчання	8	Терещук А.І.
Українська мова	9	Заболотний В.В.
Українська література	9	Коваленко Л.Т.
Зарубіжна література	9	Волощук Є.В.
Англійська мова	9	Карп'юк О.Д.
Алгебра	9	Істер О.С.
Геометрія	9	Істер О.С.
Фізика	9	Бар'яхтар В.Г.
Інформатика	9	Бондаренко О.О.
Біологія	9	Остапченко Л.І.
Хімія	9	Григорович О.В.
Російська мова	9	Баландіна Н.Ф.
Мистецтво	9	Масол Л.М.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня, що
використовуються у Шоломківському ЗЗСО I-III ступенів
у 2020/2021 н.р.**

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська література
3	Біологія
4	Всесвітня історія
5	Географія
6	Зарубіжна література
7	Інформатика
8	Історія України
9	Математика
10	Мистецтво
11	Основи здоров'я
12	Природознавство
13	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16	Хімія
17	Російська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою
18	Іноземні мови

РОЗДІЛ 3

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(Впровадження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМ України від 23 листопада 2011 року № 1392).

Профільний предмет: історія

Програма розроблена відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Програмою передбачено загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільного предмета, а також передбачено години на факультативи та курси за вибором.

Таблиця 2
до Типової освітньої програми

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

Таблиця 3
до Типової освітньої програми

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

2. Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визна-чено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН України від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539).

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська література	Рівень стандарту
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Іноземні мови	Рівень стандарту
5.	Іноземні мови	Рівень стандарту
6.	Історія України	Профільний рівень
7.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту

10.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
11.	Географія	Рівень стандарту
12.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
13.	Хімія	Рівень стандарту
14.	Фізична культура	Рівень стандарту
15.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту

Результати навчання повинні зробити внесок у формування **ключових компетентностей** учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуго-вуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
8.	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Закладом освіти приділено велику увагу навчанню через наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів, а також соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях:

Реалізація *навчання за наскрізними лініями:*

Напрямки	Зміст
- організація	- формування духовного, соціального і фізичного середовища

Напрямки	Зміст
навчального середовища	навчання; - інноваційні технології навчання, освітні тренди.
- окремі предмети	- впровадження інтерактивних методів навчання з використанням компетентнісного підходу (урок-квест, кейс-урок, інтегрований урок); - реалізація надпредметних, міжкласових та загальношкільних освітніх проєктів; - систематичне проблемне навчання на основі ускладнених міжпредметних та надпредметних тем
- позакласна навчальна робота	Організація тематичних днів та тижнів, пізнавальні квести, флешмоби

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
<i>Екологічна безпека й сталій розвиток</i>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<i>Громадянська відповідальність</i>	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

1. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти

Типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу вважати екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЯКІСНИЙ СКЛАД ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Клас	Назва предмета, клас	Прізвище, ініціали	Категорія, звання	Стаж роботи
1.	Українська мова і література	Леванчук О.Ф.	Вища категорія, старш.вчитель	21
2.	Українська мова і література	Лукашевич О.М.	Перша категорія	28
3.	Зарубіжна літ.	Барановська В.С.	Перша категорія	31
	Російська мова і зарубіжна літ.	Кот А.В.	Перша категорія	25
4.	Англійська мова	Рябченко С.В.	Перша категорія	25
5.	Англійська мова	Заяц О.М.	Перша категорія	25
6.	Історія	Стець Л.М.	Вища категорія, старш.вчитель	32
7.	Історія Правознавство	Павлушенко С.П.	Перша категорія	40
8.	Математика Інформатика	Ковтун В.М.	Друга категорія	8
9	Математика	Соботюк О.В.	Перша категорія	10
10	Географія	Невмержицька О.Ю.	Спеціаліст	6
11	Біологія	Башинська С.І.	Вища категорія, старш.вчитель	23
12	Фізика	Лавринович Т.М.	Вища категорія, старш.вчитель	30
13	Хімія	Ващук Є.О.	Перша категорія	24
14	Образотворче мистецтво	Кот А.В.	Перша категорія	25
15	Трудове навч., осн.здор., мист.	Швець М.А.	Перша категорія	20
16	Фізична культура	Прачук С.П.	Перша категорія	28

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
1	2	3	4
Усього педагогічних працівників	17	17	100%
з них:			
мають відповідну освіту	17	17	100%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	1	1	-

Підручники для 10-11 класів

Назва підручника	Клас	Автор
Українська мова	10	Авраменко О.М.
Українська література	10	Авраменко О.М.
Зарубіжна література	10	Ісаєва О.О.
Англійська мова	10	Карп'юк О.Д.
Математика	10	Істер ОС.
Фізика	10	Бар'яхтар В.Г.
Історія України	10	Власов В.С..
Всесвітня історія	10	Гісем О.В.
Географія	10	Безуглий В.В.
Громадянська освіта	10	Бакка Т.В.
Захист Вітчизни	10	Гарасимів І.М.
Захист Вітчизни (мед.)	10	Лелека В.М.
Інформатика	10	Бондаренко О.О.
Технології	10	Туташинський В.І.
Мистецтво	10	Масол Л.М.
Біологія і екологія	10	Остапченко Л.І.
Українська мова	11	Авраменко О.М.
Українська література	11	Авраменко О.М.
Зарубіжна література	11	Волощук Є.В.
Англійська мова	11	Карп'юк О.Д.
Математика	11	Істер ОС.
Фізика	11	Бар'яхтар В.Г.
Географія	11	Безуглий В.В.
Хімія	11	Григорович О.В.
Історія України	11	Гісем О.В.
Всесвітня історія	11	Гісем О.В.
Астрономія	11	Сиротюк В.Д.
Біологія і екологія	11	Остапченко Л.І.
Захист Вітчизни	11	Гудима А.А.
Захист Вітчизни та осн. мед. знань	11	Гудима А.А.
Технології	11	Туташинський В.І.
Мистецтво	11	Масол Л.М.

РОЗДІЛ 4 ОСВІТА ДІТЕЙ

ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У закладі створено інклюзивний клас для навчання дітей з ООП: 6. Навчання таких здобувачів освіти відбувається відповідно Типових освітніх програм спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, відповідно встановлених нозологій та рекомендацій ОПМПК.

Загальні положення освітньої програми II ступеня для дітей з ООП

Типова освітня програма Шоломківського закладу загальної середньої освіти **II ступеня** для дітей з особливими освітніми потребами (далі - ООП) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Типова освітня програма базової середньої освіти (далі - Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Типова освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчальних планів;
- відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей передбачено окремі варіанти навчальних планів для дітей з інтелектуальними порушеннями (табл.1);
- очікувані результати навчання здобувачів базової середньої освіти, пропонований зміст навчальних предметів подано в переліку комплектів навчальних програм для дітей з особливими освітніми потребами у таблиці 2;
- перелік корекційно-розвиткових програм подано в таблиці 3;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з ООП (далі - навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає

гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Держстандарт базової та повної загальної середньої освіти складається з 7 освітніх галузей «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальних планах реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Російська мова», «Російська література», «Зарубіжна література», «Українська жестова мова» (у дітей глухих та дітей зі зниженим слухом), «Іноземна мова». Здобувані освіти зі складними порушеннями розвитку та інтелектуальними порушеннями предмет «Іноземна мова» не вивчають.

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальні предмети: «Математика» (5-6 класи; 5-10 класи - для дітей з інтелектуальними порушеннями, дітей зі складними порушеннями розвитку); «Алгебра» та «Геометрія» (7-10 класи; 7-9 класи - для дітей із затримкою психічного розвитку).

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Природознавство» (5 клас; 5-9 класи - для дітей з інтелектуальними порушеннями, для дітей зі складними порушеннями розвитку), «Біологія» (дітьми з інтелектуальними порушеннями, дітьми зі складними порушеннями розвитку даний предмет не вивчається) та «Географія» (6-10 класи; 6-9 класи - для дітей із затримкою психічного розвитку, з інтелектуальними порушеннями), «Фізика», «Хімія» (7-10 класи; 7-9 класи - для дітей із затримкою психічного розвитку), «Фізика і хімія у побуті» (7-9 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями та дітей зі складними порушеннями розвитку).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети: «Образотворче мистецтво», «Рельєфне малювання» (для сліпих дітей), «Музичне мистецтво» (крім дітей глухих) (5-7 класи, 5-8 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями), «Мистецтво» 8-9 класи; 8-9 класи - для дітей із затримкою психічного розвитку; дітьми з інтелектуальними порушеннями, дітьми зі складними порушеннями розвитку даний предмет не вивчається).

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика» (5-10 кл.; 5-9 кл. - для дітей із затримкою психічного розвитку).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» (5-10 класи; 5-9 класи для дітей із затримкою психічного розвитку, дітей з інтелектуальними порушеннями, дітей зі складними порушеннями розвитку) та «Фізична культура» (5-10 класи; 5-9 класи для дітей із затримкою психічного розвитку). Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури, занять з ритміки, лікувальної фізичної культури.

Навчальні плани для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з ООП обов'язково включають години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через курси:

- для дітей з інтелектуальними порушеннями: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка».

Навчання дітей з помірними інтелектуальними порушеннями здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за індивідуальною програмою. Допускається адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

У спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами години з фізичної культури враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за №410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правші «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного т (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»).

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до одного з головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за **5-ти денним** навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою (і рідною - у разі відмінності, українською жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування)	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами (здобувані освіти з інтелектуальними порушеннями іноземну мову не вивчають)	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною Програмою; розуміти на слух (за допомогою американської дактильної абетки), зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем; розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови (української жестової мови) та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, жестівники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та Процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових цей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціально-го походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.</p>

		Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування) національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, еко-логічні та соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Таблиця 1.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури		5	6	7	8	9	10	Разом
	Українська мова	3	3	3	3	2	2	16
	Українська література	2	2	2	2	2	2	12
Суспільствознавство	Історія України		-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	1	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	5	4	4	4	4	25
Природознавство	Природознавство	1	1	1	2	2	-	7
	Географія	-	2	1	2	2	-	7
	Фізика і хімія в побуті	-	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
Технології	Трудове навчання	7	8	8	8	11	18	60
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	-	5
	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		24	27	29	31	31	31	173
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	2	12
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	1	6
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2	2	2	12
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1	1	1	1	6
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32	179

Таблиця 2

Перелік комплектів навчальних програм для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

№ п/п	Назва комплекту навчальних програм
1	Комплект навчальних програм для дітей з інтелектуальними порушеннями для 5-10-х класів (українська мова, українська література, Я у світі, історія України, основи правознавства, математика, природознавство, географія, фізика і хімія в побуті, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура)

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

№ п/п	Назва комплекту навчальних програм
1	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І. В.).
2	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЯКІСНИЙ СКЛАД ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Клас	Назва предмета, клас	Прізвище, ініціали	Категорія, звання	Стаж роботи
1.	Українська мова і література	Леванчук О.Ф.	Вища категорія, старш. вчитель	21
2.	Образотв. мистецтво	Кот А.В.	Перша категорія	25
3.	Зарубіжна літ.	Барановська В.С.	Перша категорія	31
4.	Англійська мова	Рябченко С.В.	Перша категорія	25
5.	Історія, правознавство	Павлушенко С.П.	Перша категорія	40
6.	Математ., інформатика	Соботюк О.В.	Перша категорія	10
7	Географія	Невмержицька О.Ю.	Спеціаліст	6
8	Біологія	Башинська С.І.	Вища категорія, старш. вчитель	23
9	Фізична культура	Прачук С.П.	Перша категорія	29
10	Труд. навч., осн. здор.	Швець М.А.	Перша категорія	20
11	Асистент вчителя	Шлапак О.Ю.	Спеціаліст	4
12	Практичний психолог	Книшевич Л.М.	Друга категорія	8

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічні працівники*	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток від необхідного
1	2	3	4
Усього педагогічних працівників	14	14	100%
з них:			
мають відповідну освіту	14	14	100%
працюють у навчальному закладі за сумісництвом	-		-